

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.06.1972, sp. zn. 1 Cz 34/72, ECLI:CZ:NS:1972:1.CZ.34.1972.1

Číslo: 38/1973

Právní věta: Posoudit, zda je nebo není poskytnutí služby v mezích provozních možností organizace (§ 224 odst. 2 o. z.), je třeba i se zřetelem na to, bylo-li prokázáno splnění povinnosti organizace poskytující služby vytvářet předpoklady pro jejich poskytování tak, aby společensky odůvodněné požadavky občanů byly řádně a plynule uspokojovány (§ 233 o. z.).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.06.1972

Spisová značka: 1 Cz 34/72

Číslo rozhodnutí: 38

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem, Služby

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6

§ 120

§ 132

§ 224

§ 350 40/1964 Sb. § 223

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 38/1973 sb. rozh.

Posoudit, zda je nebo není poskytnutí služby v mezích provozních možností organizace (§ 224 odst. 2 o. z.), je třeba i se zřetelem na to, bylo-li prokázáno splnění povinnosti organizace poskytující služby vytvářet předpoklady pro jejich poskytování tak, aby společensky odůvodněné požadavky občanů byly řádně a plynule uspokojovány (§ 233 o. z.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 29. 6. 1972, [1 Cz 34/72](#))

Smírem, schváleným usnesením okresního soudu v Kolíně, se zavázal žalovaný M. V. provést žalobci P. K. klempířskou úpravu na střeše jeho rodinného domku pořízením plechového pásu 40 cm širokého, se stojatým záhybem o výšce 7 cm, s tím, že je k tomu dále třeba přilepit tento pás k lepence asfaltem a znovu jej zakrýt pásem lepenky širokým 50 cm, opatřit jej asfaltovým nátěrem, přiletovat k plechové krytině, chybný spád plechové části upravit pokrytím směsí asfaltu s křemílkem

a sespádovat směrem k okapu.

Při výkonu tohoto pravomocného rozhodnutí povolil soud podle ustanovení § 350 odst. 1 o. s. ř. oprávněnému P. K., aby si na náklad povinného dal provést někým jiným nebo si provedl sám úpravu podle shora uvedeného smíru.

Ve smyslu tohoto soudního rozhodnutí si oprávněný P. K. objednal u Okresního stavebního podniku pro zemědělskou a místní výstavbu a opravy v K. opravu střešní krytiny, a to dopisy ze 16. 10. 1967 a z 29. 3. 1968. Uvedený podnik odmítl provedení prací s poukazem na nedostatečnou kapacitu pracovních sil.

Žalobce P. K. podal proto u okresního soudu v Kolíně proti němu žalobu o uložení povinnosti provést mu objednanou službu - opravu střešní krytiny. V průběhu řízení o této žalobě omezil žalobce návrh pouze na úpravu chybného spádu plechové části střechy pokrytím směsí asfaltu a křemílkem a na její sespádování směrem k okapu. Žalovaný stavební podnik navrhl zamítnutí žaloby, protože se zřetelem na naprostý nedostatek odborných pracovních sil (pokrývačů a klempířů) musil omezit provoz střediska těchto služeb a nemá v současné době vůbec možnost přijímat zakázky od občanů.

Okresní soud v Kolíně rozsudkem uznal žalovaného povinným provést v prostoru mezi krytinami střech domů čp. 496 a čp. 498 ve V. O. úpravu chybného spádu plechové části pokrytím směsí asfaltu s křemílkem a sespádování směrem k okapu za cenu určenou podle cenových předpisů do 15 dnů od právní moci rozsudku a dále zaplatit žalobci na nákladech řízení 496 Kčs a soudu soudní poplatek 120 Kčs.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČSR, tak, že tímto rozsudkem soudu prvního stupně, který nabyl právní moci, byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 6 a § 120 odst. 1 o. s. ř. je povinností soudu dbát o zjištění skutečného stavu věci a podle ustanovení § 132 o. s. ř. přihlížet pečlivě ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Podle ustanovení § 224 odst. 2 o. z. je organizace povinna poskytnout občanu na jeho žádost služby, náleží-li poskytnutí služeb k úkolům organizace, ledaže by nebylo v mezích jejich provozních možností.

S námitkou žalované organizace, že má naprostý nedostatek odborných pracovních sil, tj. pokrývačů a klempířů, že z toho důvodu musila omezit provoz střediska, které nyní slouží jen jako přidružená výroba pro hlavní stavební výrobu, a nemá možnost v současné době přijímat zakázky od občanů, vypořádal se soud prvního stupně poukazem na to, že žalovaná organizace je zřízena jako stavební podnik poskytující služby občanům, a že proto nelze souhlasit s jejími námitkami.

Organizace může odmítnout službu, jestliže není splnění služby v mezích jejich provozních možností (§ 224 odst. 2 o. z.). Zda je nebo není splnění služby v mezích provozních možností organizace, je nutno vyložit se zřetelem na ustanovení § 223 o. z., podle něhož jsou organizace poskytující služby povinny vytvářet předpoklady pro jejich poskytování tak, aby společensky odůvodněné požadavky občanů byly řádně a plynule uspokojovány.

Jestliže tedy organizace splnila tyto povinnosti ve smyslu ustanovení § 223 o. z. a má za to, že není v jejich provozních možnostech službu poskytnout, je na ní, aby tuto rozhodující skutečnost uváděnou v ustanovení § 224 odst. 2 o. z. prokázala.

Povinností soudu bylo, aby si v tomto směru náležitě objasnil skutečný stav věci a aby zejména uložil žalované organizaci předložit důkazy o správnosti jejího tvrzení, jímž odůvodňuje odmítnutí služby.

Pokud si soud prvního stupně věc z uvedených hledisek neobjasnil a neopatřil si pro své závěry potřebné skutkové podklady, porušil zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1 a § 132 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 224 odst. 2 o. z.